

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Η Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης του ΕΠΑΝΕΚ με έτος αναφοράς το 2016 (ΕΕΥ2016) αφορά την πρόοδο του Επιχειρησιακού Προγράμματος από 01/01/2016 έως 31/12/2016 και καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 111 του ΚΚΔ 1303/2013.

Ι. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η κατάρτιση του **Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία** βασίστηκε στην ευρεία συμμετοχή αρμόδιων φορέων πολιτικής, κοινωνικών εταίρων και εκπροσώπων του επιχειρηματικού κόσμου μέσω αντίστοιχων ομάδων εργασίας και με την κεντρική ομάδα συντονισμού να είναι αρμόδια για τον συνολικό σχεδιασμό. Εγκρίθηκε από την ΕΕ στις 18/12/14 με την **C(2014)10162** Εκτελεστική Απόφαση.

Κεντρικός στρατηγικός στόχος του ΕΠΑΝΕΚ είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας, με σκοπό τη μόχλευση ιδιωτικών πόρων, αναδεικνύοντας σε κεντρικό ρόλο παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας. Το ΕΠΑΝΕΚ καλύπτει γεωγραφικά το σύνολο της Χώρας και διαθέτει προϋπολογισμό **4,67 δις ευρώ ΔΔ** (3,65 δις Ευρω. Συνδρομής) (81,5% ΕΤΠΑ / 18,5% ΕΚΤ).

Το 2016 αποτέλεσε επί της ουσίας τον πρώτο χρόνο υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία» (ΕΠΑΝΕΚ), εφ' όσον το 2015 είχε αφιερωθεί στην ολοκλήρωση των απαραίτητων διαδικασιών για να αναπτυχθεί/ προετοιμαστεί το τεχνικό περιβάλλον για την υλοποίηση.

Στις 13/10/16 διεξήχθη η 2η Συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης και συμμετείχαν 42 μέλη με δικαίωμα ψήφου και 21 μέλη χωρίς δικαίωμα ψήφου, καθώς και προσκεκλημένοι ενδιαφερόμενοι αντιπροσωπευτικοί φορείς. Στο πλαίσιο της Συνεδρίασης αυτής, εγκρίθηκε η 2η έκδοση του Εγγράφου Εξειδίκευσης δράσεων, έγκριση Μεθοδολογίας και Κριτηρίων επιλογής πράξεων, το Σχέδιο Αξιολόγησης. Επιπλέον, έγινε ενημέρωση για την υλοποίηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας και για τον προγραμματισμό δράσεων δημοσιότητας του επόμενου έτους.

Στις αρχές του 2016 εκπονήθηκαν οι αναλυτικοί οδηγοί εφαρμογής και εγκρίθηκαν τα κριτήρια αξιολόγησης έργων για τις πρώτες τέσσερις δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας που προκηρύχθηκαν:

- Ενίσχυση αυτοαπασχόλησης πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (8iii)
- Νεοφυής επιχειρηματικότητα (8iii)
- Αναβάθμιση πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους σε νέες αγορές (3c)
- Ενίσχυση τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών (3c)

Ο συνολικός προϋπολογισμός των τεσσάρων αυτών προκηρύξεων ανήλθε σε 322 εκ. € και αφορούσαν τόσο στη συνδρομή υφιστάμενων επιχειρήσεων ώστε να εκσυγχρονιστούν ή να αναβαθμίσουν τις ικανότητες τους στις νέες αγορές, όσο και στη δημιουργία νέων επιχειρήσεων και την υποστήριξη της αυτοαπασχόλησης και της νεοφυούς επιχειρηματικότητας. Η συμμετοχή υποψηφίων ήταν εξαιρετικά υψηλή (συνολικά 33.947 προτάσεις) και αναμένεται μέσω των δράσεων αυτών να ενισχυθούν περισσότερες από 3.600 υφιστάμενες επιχειρήσεις και 2.500 νέες ή υπό σύσταση.

Παράλληλα, επικαιροποιήθηκαν οι εκ των προτέρων (ex-ante) αξιολογήσεις των χρηματοδοτικών μέσων, ώστε να καταστεί δυνατή η εξειδίκευση, πρόσκληση και ένταξη των Ταμείων Επιχειρηματικότητας II, του ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (EquiFund) και του Ταμείου Εξοικονομώ II μέσα στο 2016.

Συνολικά, μέχρι 31/12/2016 το ΕΠΑΝΕΚ είχε **εξειδικευτεί** σε ποσοστό **71 %** (δημόσια δαπάνη 3.332 εκ. €) με δράσεις που συμβάλλουν στους ειδικούς του στόχους και αφορούν στο σύνολο σχεδόν των επενδυτικών του προτεραιοτήτων.

Οι **προσκλήσεις** προς τους δυνητικούς δικαιούχους ανήλθαν σε **33,4%** του προϋπολογισμού του Προγράμματος (δημόσια δαπάνη **1.557 εκ. €**) και αφορούσαν σε κρατικές ενισχύσεις επιχειρηματικότητας, χρηματοδοτικά μέσα και δράσεις υποδομής σε τομείς Ενέργειας, ΤΠΕ, Πολιτισμού και Τουρισμού, Έρευνας και Τεχνολογίας.

Οι **εντάξεις** ανήλθαν στο **22,4%** (δημόσια δαπάνη **1.043 εκ. €**) και αφορούσαν στα τμηματοποιημένα και μεταφερόμενα έργα της περιόδου 2007-2013 τα οποία είναι συμβατά με τους κανονισμούς της περιόδου 2014-2020, στα νέα χρηματοδοτικά μέσα για επιχειρηματικότητα και εξοικονόμηση ενέργειας σε κατοικίες, καθώς και στην Τεχνική Βοήθεια των φορέων που σχεδιάζουν και υλοποιούν δράσεις του ΕΠΑΝΕΚ. Οι **δαπάνες** ανήλθαν σε **5,8%** του διαθέσιμου προϋπολογισμού (**270,3 εκ. €**) και αφορούσαν τα τμηματοποιημένα και μεταφερόμενα έργα, τα χρηματοδοτικά μέσα και δράσεις Τεχνικής Βοήθειας.

Τέλος, εκτιμάται ότι θα επιτευχθούν οι στόχοι των δεικτών εκροής του ΕΠΑΝΕΚ που έχουν επιλεγεί και οι οποίοι θα συμβάλλουν στην επιδιωκόμενη αλλαγή μέσω των ειδικών στόχων, όπως έχουν τεθεί, δεδομένου ότι το Πρόγραμμα έχει εξειδικευτεί με δράσεις έρευνας, ενέργειας, ΤΠΕ, επιχειρηματικότητας, τουρισμού-πολιτισμού και ΕΚΤ ύψους **71%** επί του διαθέσιμου προϋπολογισμού του.

II. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ

Το Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠΑΝΕΚ, καταρτίστηκε από τη Διαχειριστική Αρχή σύμφωνα με τον Κανονισμό 1303/13, υποβλήθηκε στην Επιτροπή Παρακολούθησης τον Δεκέμβριο του 2015. Το Σχέδιο παρουσιάστηκε και εγκρίθηκε κατά τη 2^η Συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης τον Οκτώβριο του 2016. Περιλαμβάνει 25 αξιολογήσεις και εκτείνεται από το 2016 έως το 2022 με τις μελέτες επιπτώσεων να καλύπτουν περίπου το 70% του συνολικού εκτιμώμενου κόστους.

Οι Αξιολογήσεις που οριστικοποιήθηκαν μέσα στο 2016 είναι οι εκ των προτέρων αξιολογήσεις των σχεδιαζόμενων μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής του ΕΠΑΝΕΚ.

Το Δ' τρίμηνο του 2016 ολοκληρώθηκε η αναθεώρηση και επικαιροποίηση της εκ των προτέρων αξιολόγησης για το ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ II από την ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ, προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα νέα οικονομικά δεδομένα, πριν τη σύσταση σχετικού Ταμείου. Η δράση αναμένεται να συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη των εθνικών στόχων που έχουν τεθεί στο πλαίσιο της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για μείωση κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας και μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.

Το 2016 χρειάστηκε να επικαιροποιηθεί και η εκ των πρότερων αξιολόγηση Λοιπών Χρηματοδοτικών Μέσων για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των χρηματοδοτικών εργαλείων της ΠΠ 2014-2020 που ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο 2016.

III. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Προκειμένου να ενεργοποιηθεί το ΕΠΑΝΕΚ απαιτήθηκε πλήθος ενεργειών προκειμένου να καλυφθούν οι αιρεσιμότητες που βρίσκονταν σε εκκρεμότητα πριν την ένταξη χρηματοδοτικών μέσων, έργων ενίσχυσης, έργων ΤΠΕ κλπ.

Για τον συντονισμό των έργων ΤΠΕ (όπως απαιτούνταν και από την αιρεσιμότητα 2.1) συστάθηκε στις αρχές του 2016 η Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Πολιτικής (ΓΓΨΠ) και τον Νοέμβριο 2016 συγκροτήθηκε το Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, στο οποίο ενσωματώθηκε η Γενική Γραμματεία, η οποία συντονίζει την υλοποίηση των επιμέρους δράσεων της Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής.

Επιπλέον, η ανάδειξη του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) ως βασικού εργαλείου υποβολής και αξιολόγησης προτάσεων όλων των τομέων, αποτελεί σημαντική καινοτομία σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο. Το σύστημα έχει αναβαθμιστεί σημαντικά, απαιτούνται όμως ενέργειες παραμετροποίησης των ενσωματωμένων λειτουργιών ανά Δράση που προκηρύσσεται, γεγονός που οδηγεί σε καθυστερήσεις.

Αξίζει να αναφερθεί ότι οι επενδυτές που θα ενταχθούν στο ΕΠΑΝΕΚ αναμένεται να διευκολυνθούν από την ενεργοποίηση του καταπιστευτικού λογαριασμού (Escrow Account) ώστε να λαμβάνουν γρήγορα την προκαταβολή που τους αντιστοιχεί χωρίς την ανάγκη λήψης ισόποσης εγγυητικής επιστολής.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Το Δεκέμβριο του 2016 ολοκληρώθηκε επιτυχώς η ένταξη των ακόλουθων χρηματοδοτικών μέσων στο ΕΠΑΝΕΚ:

- Ταμείο Επιχειρηματικότητας II –ΕΔΕΤ (Entrepreneurship Fund II-ESIF) (Άξονες 01/01Σ)
- Ταμείο Εξοικονομώ-ΕΔΕΤ (Energy Efficiency-ESIF) (Άξονες 03/03Σ)
- Ταμείο Επιχειρηματικών συμμετοχών (EquiFund) (Άξονες 01/01Σ)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ & ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

Η ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ κατά το 2016 συνέχισε να υλοποιεί ενέργειες επικοινωνίας για τη διεύρυνση της αναγνωρισιμότητας του Προγράμματος και να πραγματοποιεί ενέργειες προβολής των επιμέρους δράσεων και των πληροφοριών για την ορθή υλοποίηση των έργων.

Εστιάζοντας στην ενίσχυση της διαφάνειας στους μηχανισμούς χορήγησης των πόρων και την έγκυρη και πλήρη ενημέρωση των ενδιαφερομένων, η ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ έχει αναπτύξει ολοκληρωμένο μηχανισμό πληροφόρησης, συλλέγοντας και αξιολογώντας ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία που αφορούν στο ενδιαφέρον και το επίπεδο εξυπηρέτησης του κοινού.

Με σκοπό τη μέγιστη προβολή του Προγράμματος και ιδίως των δράσεων ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, την ενημέρωση των ενδιαφερόμενων και την επικοινωνία με το κοινό δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα στα εργαλεία πληροφόρησης (γραφείο πληροφόρησης στη Μεσογείων 56, τηλεφωνική γραμμή ενημέρωσης 8011136300, ιστοσελίδα <http://www.antagonistikotita.gr/epanek/index.asp> και κοινωνικά δίκτυα) ώστε να προβάλλονται επαρκώς οι ευκαιρίες που παρέχονται από το Πρόγραμμα.

ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Στο ΕΠΑΝΕΚ έχει υιοθετηθεί εκτενής σειρά ειδικών στόχων που συνεισφέρουν ενεργητικά, στον περιβαλλοντικό πυλώνα της αειφορίας, όπως η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στον τομέα περιβάλλοντος, η αύξηση διείσδυσης ΑΠΕ, η μείωση παραγωγής αποβλήτων, ο περιορισμός της περιβαλλοντικής ρύπανσης από τη λειτουργία των επιχειρήσεων, η ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος, της λειτουργίας των επιχειρήσεων, των δημόσιων υποδομών και του τομέα στέγασης, η διαχείριση αποβλήτων/απορριμμάτων, καθώς και η διασύνδεση των νησιωτικών περιοχών με το ηπειρωτικό σύστημα ενέργειας.

Το πρόγραμμα υποστηρίζει, τέλος, τη βιώσιμη ανάπτυξη, προωθώντας δράσεις πράσινης επιχειρηματικότητας και αποδοτικότερης χρήσης των πόρων και ενσωματώνει την προστασία και διατήρηση του περιβαλλοντικού κεφαλαίου της χώρας ως μοχλό βιώσιμης ανάπτυξης και ενίσχυσης καινοτόμων πράσινων οικονομικών δραστηριοτήτων, κυρίως σε στρατηγικούς τομείς με αναπτυξιακές δυνατότητες (τουρισμό, ενέργεια, αγροδιατροφή, κλπ).

ΙV. ΠΡΟΟΔΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΡΓΩΝ

Τα Μεγάλα Έργα phasing που αφορούν τόσο στον Θεματικό Στόχο 7 (ενεργειακά έργα), όσο και στον Θεματικό Στόχο 2 (έργα ΤΠΕ) συνεχίζουν να υλοποιούνται απρόσκοπτα, ως προς το φυσικό και οικονομικό τους αντικείμενο. Στην πορεία εξειδίκευσης και ωρίμανσης του ΕΠΑΝΕΚ από την έγκρισή του (Δεκέμβριος 2014) έως και σήμερα, έχουν προκύψει, ωστόσο, διαφοροποιήσεις στον Κατάλογο των Μεγάλων Έργων. Για το λόγο αυτό, εγκρίθηκε μέσα στο 2016 ο επικαιροποιημένος κατάλογος Μεγάλων έργων του ΕΠΑΝΕΚ και η δεύτερη έκδοση του ΕΠΑΝΕΚ περιλαμβάνει τις αλλαγές που προέκυψαν κατά την ωρίμανση των έργων από το 2014 έως σήμερα.

Ο εγκεκριμένος τροποποιημένος Κατάλογος Μεγάλων Έργων του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 περιλαμβάνει, πλέον, τα ακόλουθα επτά (7) έργα:

1. Αναβάθμιση του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της Διασύνδεση των Κυκλάδων με το Ηπειρωτικό Σύστημα
2. Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός συστήματος μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της Διασύνδεσης της Κρήτης με το Ηπειρωτικό Σύστημα (Διασύνδεση Κρήτης με Πελοπόννησο, υποβρύχιο καλώδιο AC, 150 kV, 200 MVA)
3. Β' Αναβάθμιση του Τερματικού σταθμού Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ) της Ρεβυθούσας
4. Σύνταξη των προσωρινών κτηματολογικών υποβάθρων και δημιουργία της κτηματογραφικής βάσης δεδομένων ανάρτησης σε περιοχές της τέταρτης γενιάς κτηματογραφήσεων στην Ελλάδα
5. Ανάπτυξη Ευζωνικών Υποδομών σε Αγροτικές Λευκές Περιοχές της Ελληνικής Επικράτειας και Υπηρεσίες Εκμετάλλευσης - Αξιοποίησης των Υποδομών (Rural phasing)
6. SuperFast Broadband (SFBB)
7. Regional Broadband Extension (RBBE)